

»Mi smo branili svojo prejšnjo državo res kot tujci, najemniki. Pri Piavi smo zagnali puško v koruzo in šli domov. Za nami je streljal še ves teden Lah ter se bahal, da nas je zmagal. Ali ta naš Milan, moj sin, počiva med onimi, ki je bežal sovražnik pred njimi.« — Tako je govoril Andrej Gruden, ko je pozabil na vojaški strah. Možje mu niso ugovarjali. Toda če je razlagala to razliko sosedam Grudnovka in zatrjevala, da je ona skoro vse slutila že naprej, kako se preokrene, so ji priznavale na glas: »Zares! Malo mater v naši državi je imelo tako trdno vero.«

Ob desetletnici probitja solunske fronte je njena neutešena materska ljubezen dobila nekje sliko cerkve na grobišču padlih junakov, kjer je v kamen vrezano ime Milana Grudna, podporočnika na Kajmakčalanu. Sliko je na domačem pokopališču prilepila v nedeljo potem na skupni spomenik poleg sinovega imena. Ozrla se je na križ, na sinovo ime in na pravoslavno kapelo na sliki in se zgrudila na kolena ...

Hčerki sta našli mater onesveščeno in sta jo odvedli domov.

Naši zemlji.

O, zemlja, ti naša majka,
pozdravljena tisočkrat! ...
Ti si nam kakor bajka,
ki hodi jo deca iskat!

Pomlad te je spet razoralo,
plug je v živo zadel:
brazde so krvavele
in mak je rdeči žarel.

Iz ran je vstalo življenje
in vstal je tvoj blagoslov,
iz ran nam je kruhek vzrastel,
jesen ga spravlja pod krov.

O, zemlja, ta tvoja ljubezen
je kakor pozdrav od Boga,
in vsaka naša stopinja
nam pravi, da smo doma.

In vsaka drobna rastlina,
ki daješ ji hrano in kri,
ve, da si domovina
in majka, zemljica ti!

In vsaka ptičica mala,
ki hodi k tebi v vas,
v vas in v šolo in v svate,
nam pravi in kliče na glas,

da je zlata Svoboda
tvoj zakon in tvoje ime
in da je večna priroda
zapisala nam ga v srce.

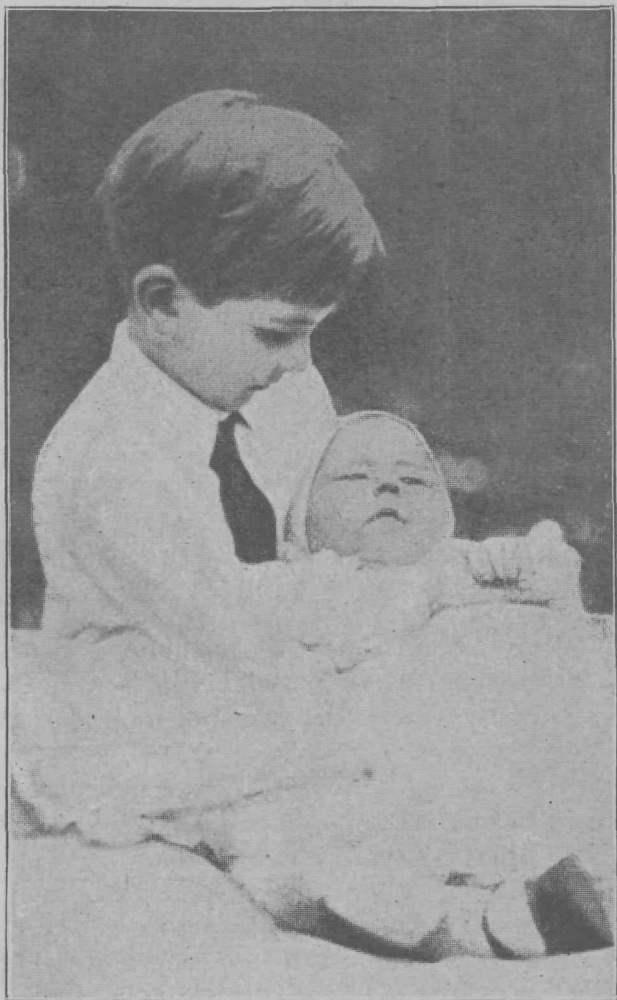
In da smo stoletja živeli
kot ptičke, zaprte v kletih,
in da je takšno življenje
ponižanje, kazen in greh.

O, zemljica naša bogata,
ti nas življenja učiš
in ti nam v desetem letu
Svobode ljubezen deliš ...

In ti nam daješ spoznanje
in nam odpiraš oči:
življenje je darovanje
in sad je srčne krvi.

In dom je sreča in zdravje
in sloga je vera in moč,
svoboda je solnce življenja,
življenje brez solnca je noč!

Anica Črnejeva.

*Prestolonaslednik Peter
in bratec Tomislav*